

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Θ'.

Χ

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ, 16 ΤΟΥ ΟΚΤΩΒΡΗ 1911

Χ

ΑΡΙΘΜΟΣ 451

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ.

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Χ. ΒΑΡΑΕΝΤΗΣ. Οί θεομπαίχτες.

Ν. ΓΑΛΑΤΙΑΝΟΣ. Γράμματα από την Πόλη.

ΑΥΡΑ ΘΕΡΟΥ. Τò Κυριακό Σχολείο.

Γ. ΚΑΜΠΥΣΗΣ. 'Ο 'Αρήγιανος ('Από τò «Διώνυσο»).

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΑ. Στή μοναξιά μου.

Ο ΝΟΥΜΑΣ. Κύριε Λαγοπάτη, περιμένουμε τò συμπέρασμα σου.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Σημειώματα στ' περιθώριο.

ΒΑΡΑΓΓΟΣ ΣΤΕΦΑΣ. 'Η συμφωνία τής ζωής.

Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ. 'Υπεράνθρωπος (συνέχεια).

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΚΥΡΙΕ ΛΑΓΟΠΑΤΗ, ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ ΤΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΣΟΥ. ✱ ✱

Τώρα πού ξαναρχίνησε ή Βουλή, περιμένουμε, κ. Λαγοπάτη, σάν τίμιος άντρας πού είσαι, νάνεδείς ο ίδιος πάνου στò βήμα, δίχως νά σε προκαλέσει κανένας, ακόμα κι α' δέν τò θέλει ο κ. Πρωθυπουργός, και νά μās πείς τί ανακάλυψε για τίς Μιστριώτικες ψευτιές και συκοφαντίες και σέ τί συμπέρασμα έφτασε ή κοινοβουλευτική επιτροπή, πού διορίστηκε εισηγητής της.

Περιμένουμε ελοι μας, περιμένει τò 'Εθνος άλλαιρο νάκούσει αν υπάρχουνε ανάμεσά μας προδότες ή αν υπάρχουνε μόνο ψεύτες, συκοφάντες και γραμματοκάπηλοι πού ξεμεταλλεύονται τήν άμάθεια του λαού, πού του δηλητηριάζουν τήν ψυχή του, πού του άπονερουλιάζουν τò μυαλό του, για νά δημοκοπούνε και νά χρηματίζονται.

'Η Κυβέρνηση έκαμε τò χρέος της. Με τò δριο τής ήλικίας τόν πέταξε τò Μιστριώτη από τò Πανεπιστήμιο. Τώρα είναι ή δική σου άράδα, κ. Λαγοπάτη, νά κάμεις τò χρέος σου. Και περιμένουμε.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΣΤΗ ΜΟΝΑΞΙΑ ΜΟΥ

1

Τò ξερημοκλήσι εδώ ψηλά
πίσω απ' τὰ φουντωτά κλαδιά
μέ ασύγκριτη προβάλλει χάρη,
και ή θάλασσα κει κάτω ή πλατιά,
άσάλευτη, βουβή και μυστικιά
μοιάζει άέρινο μαγνάδι.

'Ολοι κοιμούνται, μόνη έγώ άγρυπνώ
και φεύγοντας τò ειρηνικό χωριό
πού μοϋχει άνοίξει τήν άγκάλη,
παρηγοριά γυρεύω απ' τὰ βουνά,
απ' τὰ ξερημοκλήσια, απ' τὰ δεντρά
κι απ' τò μεθηστικό θυμάρι.

Μά φαίνονται όλα τόσο χαρωπά,
τόσο δροσολουσμένα κι άγιασμένα,
πού πάλι νιώθω τήν ψυχή βαριά.
Τάχα δε θά μπορέσω μιá φορά,
ξεφεύγοντας τόν πόνο και τήν έγνοια,
νά σφίξω μες στα χέρια τή χαρά;

2

'Απόψε με λυπήθηκαν τὰ δέντρα τὰ πονετικά,
— άχ, πόσο πύο πονετικά απ' τούς άνθρώπους! —
κ' έσκυψαν όλα στοργικά πάνω απ' τή δόλια μου
[καρδιά
για νά τήν άλαφρώσουν απ' τούς μαύρους πόνους.

'Ερούφηξαν τήν πίκρα της τὰ φυλλαράκια τὰ χλωρά,
τήν πίκρα και τὰ δάκρια τὰ φαρμακωμένα,
και τώρα στέκω ελεύθερη κι άμέριμνη στή σιγαλιά,
τὰ χέρια μου δε σφίγγονται σάν πριν άπελιτισμένα.

Βλέπω τάστέρια τὰ λαμπρά, και τò χλωμό φεγγάρι
δέ μου θυμίζει ως άλλοτες τήν τραγική βραδιά...
Και τήν ψυχή μου νιώθω τήν σάν τρυφερό βλαστάρι
πού υψώνεται για νά δεχτεί τής ζήσης τή χαρά.

3

Ἐδῶ στὸ ἐρημικὸ ἀκρογιάλι
μοναχὴ
κάθουμαι καὶ προσμένω
θλιβερή.

Κ' ἔχω τὴ σκέψη καὶ τὴ ματιά μου
καρφωτὴ
πέρα στὴ θάλασσα κι ὅλο στὴ θάλασσα
τὴν ἀνοιχτή.

Ὁ ἥλιος πίσω ἀπὸ τὰ ἔρινα βουνά
ἔχει κρυφτεῖ
κι ὅπου καὶ νᾶναι τὸ φεγγάρι
θὰ ὑψωθεῖ.

Θὰ ὑψωθεῖ καὶ θὰ μαγέψει
κάθε ψυχὴ
κι ὅ,τι ἀλύγιστο μπροστά του
θὰ λυγιστεῖ.

Μόνον ἐγὼ θάχω τὴ σκέψη καὶ τὴ ματιά μου
καρφωτὴ
πέρα στὴ θάλασσα κι ὅλο στὴ θάλασσα
τὴν ἀνοιχτή,

καὶ θὰ προσμένω καὶ θὰ προσμένω
ὡς τὴν αὐγὴ
τὴ μοναχὴ μου Ἄγαθή
ποῦ δὲ θάρθεῖ.

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΑ

ΑΜΠΕΛΑΣ. — Γιατρέ, ἡ γυναίκα μου δὲν εἶναι κολά,
δὲν κοιμᾶται τὴ νύχτα...

ΓΙΑΤΡΟΣ. — Νὰ σοῦ δώσω ἕνα γιατρικό... Μὰ στά-
σου, ἐσύ νομίζω γράφεις κωμωδίες.

ΑΜΠΕΛΑΣ (καμαρωμένος). Μάλιστα, κωμωδίες, ἱστο-
ρίες... (καὶ μάλιστα φλυαρίες...)

ΓΙΑΤΡΟΣ. Ἐ λοιπόν, διάβασέ τῆς ὅ,τι κι ἂν εἶναι,
φτάνει νὰ εἶναι δικό σου... θὰ κοιμηθεῖ ἀμέσως.

Κ. ΤΕΦΑΡΙΚΗΣ

Λευκάδα εἶναι τὸ νησί. Ἅγια Μαύρα, ἡ χώρα. Ὁ
λογιώτατος ὅμως τὰ θέλει καὶ τὰ δυὸ Λευκάδα. Τί νὰ τοῖ
κάμης!

ΚΟΝΕΜΕΝΟΣ

Κανέναν μικρὸς ἢ μεγάλος δὲν μπορεῖ νάφανιστεῖ παρὰ
μέ τὰ ἴδια του τὰ χέρια.

OSCAR WILDE

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ (*)

95

Ἡ γλώσσα, καθὼς τὴν καταντήσαμε, δὲν εἶναι
δέσποινα εἶναι πόρνη. Ὅσοι πολεμᾶνε γιὰ νὰ τὴ
φέρουνε στὰ σύγκαλά τῆς, γιὰ νὰ τὴν κρατήσουνε
στῆς ἀρετῆς τὸ δρόμο, περιγελιένται καὶ πετροβο-
λιένται. Παθαίνουν ἔτι θὰ πάθαινε κανένας ὑπαδὸς
τοῦ παράξενου Στρατοῦ τῆς Σωτηρίας τοῦ ἄγγλου,
νομίζω, Βούδ, ἂν ξέπεφτ' ἐδῶ, ἢ κανένας ἱεραπό-
στολος μέσα στοὺς κανίβαλους.

96

Ἀπὸ τοὺς ἑλληνικοὺς νόμους οἱ Ρωμαῖοι ἀνθο-
λογήσανε τὸ περίφημο νομικὸ σύστημά τους; Πολὺ
καλά. Καὶ ἡ Ἀναγέννηση στὸ δέκατο πέμτο καὶ
στὸ δέκατο ἔχτο αἰῶνα, ἀναμμένη ἀπὸ τὶς λαμπρά-
δες τῶ δασκάλων τῆς Πόλης. Μὰ ποῖος κυριεφε τὸν
κόσμο μὲ τοὺς νόμους του καὶ μὲ τὴν κυβέρνησή
του; Ἡ Ρώμη. Ποῖος ὠφελήθηκε ἀπὸ τὴν Ἀνα-
γέννηση; Ἡ Εὐρώπη. Ἐχτὸς ἀπὸ μᾶς. Ὅσοι κά-
νουν τὶς ἐπανάστασεις, δὲν ἔχουνε διάφορο ἀπὸ κείνες.

97

Δὲν εἶχαμ' ἐμεῖς τὰ σκοτάδια τοῦ μεσαίωνα πατέ.
Ἀπόδειξη ὁ βυζαντινισμός. Ἀγνωσιη σ' ἐμᾶς ἡ
κόλαση. Μὰ γιὰ τοῦτο κι ὁ παράδεισος τῆς Ἀνα-
γέννησης. Καὶ ποῦ βρισκόμαστε; Στὸ Καθαρτήριο.

98

Ἄκουσα τὶς προάλλες κάποιονε ποῦ διάβαζε στί-
χους μου. Καὶ τοὺς ἤυρε τοὺς στίχους μου ἀσκη-
μούς. Καὶ εἶταν ἀπὸ τὸ κακὸ τὸ διάβασμα. Σκόν-
ταψε βάλει κάτι χοντρὸ καὶ ἀλύγιστο καὶ κρῦο στὴν
ἀπαγγελία τοῦ στίχου, καὶ τότε σύντριψε τὸ στίχο
πεταλούδα ἢ ἀγαλμα. Ἐκεῖ ποῦ χρειάζεται εὐγένεια
καὶ ζέστη καὶ ρυθμὸς καὶ τῆς συγκίνησης ἢ τρε-
μούλα καὶ τὸ μελωδικὸ καὶ σχεδὸν ψαλτικὸ ἐκεῖνο
ἀνεβοκατέβασμα καὶ μέτρημα τῆς φωνῆς ποῦ βρι-
σκεται ἀνάμεσα τῆς ἀπλῆς κουβέντας καὶ τοῦ ἔντε-
χου τραγουδιοῦ, καὶ νὰ ἡ γλώσσα τοῦ στίχου! Νὰ
ὁ τρόπος, ποῦ μπορεῖ νὰ μὴν ἔμορφαίνῃ, στὴ γνώμη

(*) Κοίταξε ἀριθ. 341, 354, 368, 375, 387, 448
449 καὶ 450.